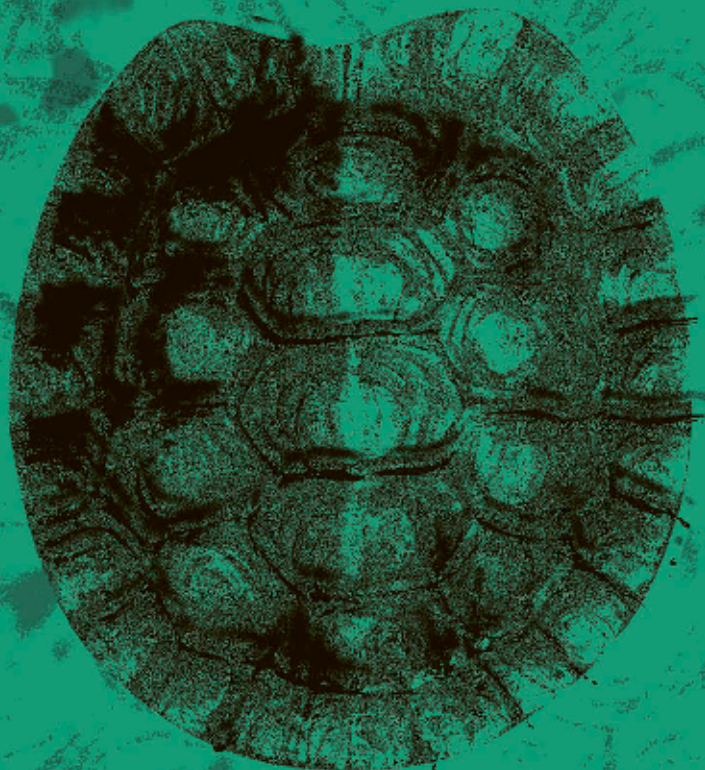
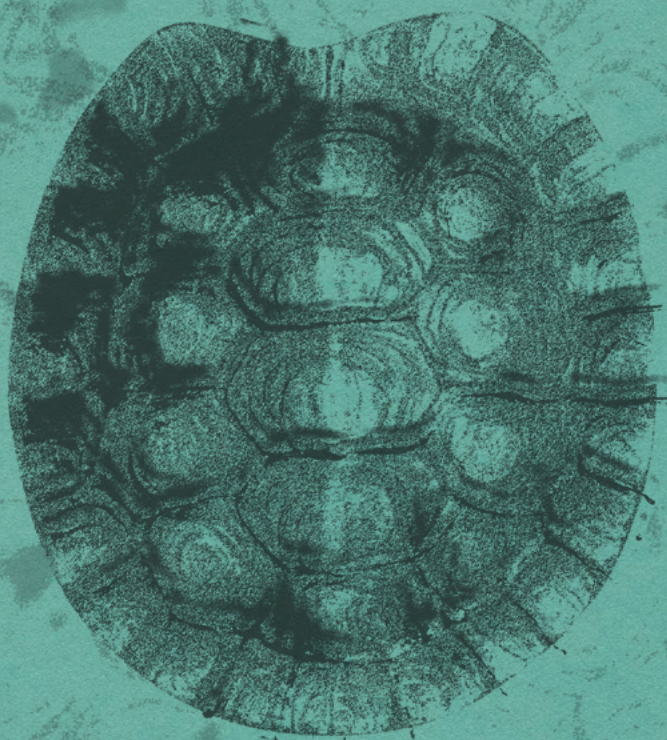

**Zuzana
Dostálová**

Soběstačný

**Zuzana
Dostálová**

Soběstačný

**Pa
se
ka**

Soběstačný

**Zuzana
Dostálová**

Soběstačný

Paseka

V knize byl uveden úryvek ze sbírky
Isaaka Bashevisa Singera
Hlupák Gimpl (Praha 2011).

© ZUZANA DOSTÁLOVÁ, 2020

ISBN 978-80-7637-037-1 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-7637-139-2 (epub)

ISBN 978-80-7637-140-8 (mobi)

ISBN 978-80-7637-138-5 (pdf)

Vždycky když mě máma postavila do kouta, cítil jsem se strašně potupně. Zaprvé nikdo z naší třídy v koutě nestává, to jsem si zjistil, a zadruhé člověk kouká do zdi a jediné, co cítí, je strašná nenávist. Nenávist k mámě, k životu, prostě ke všemu. Máma chodí kolem, občas řekne něco strašně jízlivého, třeba že ze mě zešediví, a potom práskne dveřmi. Stejně si vlasy dávno barví. Musela zešedivět ještě předtím, než jsem ji začal zlobit, tak dlouho zatím nezlobím. Vlastně já nezlobím vůbec. To třeba Jarda Konvička je sígr, říkala to Fridrichová, naše třídní.

„Ty stáváš v koutě?“ směje se Konvička. „Kde to žiješ?“ Stávám, jo, stávám, protože máma neví, co se mnou. Zrovna jako teď. Koukám do zdi a pozoruju hrbolky na omítce. Máma by řekla, že to není omítka, že ta se dává na domy, ale co to je, mi ještě nikdy nevysvětlila. „Prostě zeď a nehádej se se mnou.“

Ale já se nehádám, to se hádá ona. „Je ti jedenáct, co budeš dělat za pět let? Přivedeš mě do hrobu,“ říkává.

Přivést někoho do hrobu je úplně nejhorší výhrůžka. Mámu bych do hrobu nikdy přivést nechtěl. Vlastně se o ni bojím. Někdy mám strach, že se jí něco stane, že se ohne pro smítko, něco jí praskne v hlavě a ona se svalí na zem a už tak zůstane. Smítka sbírá často. Nasliní prst, sehne se a sebere ten kousíček ukazovákem. To vždycky běžím a zvednu ho dřív než ona, aby jí ta žilka v hlavě nepraskla. Kdyby umřela, zůstal bych sám a musel k dědovi, protože táta je pořád pryč. Netvrším, že by se mi u dědy nelíbilo, to ne, jenže děda pořád jen sedí v kuchyni a čte. Už ani na

ryby nechodí, všechen vercajk vyhodil. Máma mi říká, že má na klid nárok, že byl v koncentráku a zažil si dost. To já taky.

„Tak už pojď a slib mi, že už to nikdy neuděláš.“ Máma sedí na gauči a usrkává kafe.

„Neudělám,“ řeknu na půl pusy, protože se mi nechce.

„Dobře, nebudeme o tom už mluvit,“ přehodila nohu přes nohu.

„Hm.“

„Ale stejně mi řekni, proč jsi na tu hasičárnu lezl. Proč? Víš, že jsi mohl spadnout, že ses mohl zabít?“

„Nevím.“

„Jak nevím?“

Máma dala ruce v bok. Tahle vypadala srandovně, nohy přes sebe a ruce v bok. Jako když cvičí na židli ty divné cviky. Když se zeptám, co dělá, tak mi vždycky odpoví, že má syndrom neklidných nohou a musí si zacvičit s lýtky. Syndrom neklidných nohou má, zdá se, často, protože ráda běhá po krámech, i když si tedy nikdy nic nekoupí, a zkouší si oblečení, což já fakt nesnáším. Někdy lítá po drogerii, nanáší si na rty deset druhů rtěnek, ptá se mě, která je lepší, a já jí pořád říkám, že jsou všechny prostě „červený“.

„Mami, já nevím, už tam nepolezu.“

„Dobře, budu ti věřit a už o tom nebudeme mluvit.“

„Hm.“

„Stejně by mě zajímalo, proč zrovna tam, Štěpo?“

„Neříkej mi Štěpo.“

„Tak Štěpulo. Proč jsi tam lezl?“

„Neříkej mi Štěpulo.“ Tohle se nedá vydržet, máma mě oslovuje těmi nejhoršími jmény.

„Tak proč?“

„Protože jsem se tam chtěl s Jardou podívat. Proto.“

„Dobře, už to necháme bejt.“ Máma si namočila sušenku v kávě a strčila ji rychle do pusy, aby neukápl. „Pojď sem, vem si,“ podala mi talíř.

„Děkuju.“

„A uvědomuješ si, že ses mohl zabít? Mám jenom tebe, Štěpánku. Pojď sem,“ špitla. Sedl jsem si jí na klín.

Maminka mě tiskne k sobě, voní něčím jejím. Je to mrkev s nějakými květy. Máma často krouhá mrkev, protože je zdravá a protože málo stojí. Strouhá mi ji třikrát týdně. Teď mi dává pusu do vlasů. Cítím její dech, hřeje. Tiskne mě ještě víc.

„Wtf, vole? Co to máš pořád za telefon?“ Konvička natahuje ruku. „Dej ho sem, omg, tlačítkovej.“

„Užs ho viděl. A kolikrát!“

„No a? Dej mi ho.“ Jarda teď převaluje v ruce můj mobil. Hloupě se posmívá a popotahuje. To on dělá pořád. Nejvíc, když se směje.

„Ten mám po mámě.“

„Měl bys mít dotykáč, všichni maj dotykáč.“

„Budu mít.“

„Kdy?“

„Jednou.“

„Hm, jednou.“ Jarda se natočil doprava a popotáhl. „Hele, už na tebe zase čumí.“

„Kdo?“ Dělal jsem, že nevím.

„No kdo, Kozáková.“

„Aha.“

„Kozka kozatá.“ Jarda se rozchechtal. Stejně se mu taky líbí. A je krásná.

Otočil jsem se, ale Klára už se nedívala. Rovnala si věci na lavici. Vždycky si sešity srovnává do komínků. Jarda pak

přijde a rozhází je. Dívá se na mě, jestli se směju, a když se nesměju, obrátí oči v sloup, blbec.

Klára nosí dva copy. Pořád. Připomínají mi housky, co pekla babička. Říkala jim pletýnky. Jenže ona umřela. Doteď nevím, jestli se třeba taky neohýbala pro smítko na zem, jako to dělá máma. Nikdo mi nic neřekl. Vím jen, že umřela doma. Dědeček prý odjel zrovna na ryby.

„Slyšíš?“ Jarda mi řve do ucha.

„Co je?“

„Říkám, že dneska jdeme do Alzy na hry.“

„Nejdu, nemůžu.“

„Héj, na chvíli, vole.“

„Jdem s mámou kupovat boty.“

„Ježiš.“

Ano, bylo to „ježiš“. Máma mi nutila boty, které se mi vůbec nelíbily, jenže byly ve slevě. „A to se strašně vyplatí,“ tak nějak to řekla.

Když procházela kolem dětského oddělení, vzala do ruky malou bačkůrku a zase se rozplakala. Vždycky když brečí, vzpomenu si na sestru. Stalo se to před dvěma lety. Máma klečí na břehu přehrady a dává jí umělé dýchání. Strašně přitom brečí, mačká ji na prsou a křičí „pomoc, pomoc“. Eliška leží na zádech, má přes oči mokré vlasy a vypadá, jako kdyby spala. Máma jí ty vlasy dává z čela, hladí ji a objímá. Všechno je strašně rychlé. Znova ji mačká, pak fouká do pusy. „Eliško, Eliško, prober se, ježíšikriste!“ volá. Zase se nakloní, mačká, křičí. Pořád dokola. Chce se mi brečet, nevím, co dělat. Chtěl bych pomoci Elišce, ale i mámě. Jak tam klečí, kouká jí kousek zadku. Nikdo kolem není. Na hladině se udělal kruh, děda by řekl, že je to kapr. Máma povídala, že dneska je to naposledy. Poslední koupání, poslední sluníčko. Poslední babí léto. Je mi zima, vítr mi

fouká na krk a studí za ušima. Eliška pořád spinká. Naše Eliška...

„Štěpulko, pojď.“ Máma mě bere za rukáv. Bačkorku odložila, zaplatila moje nové boty třemi zelenými stokorunami a utřela si slzu na tváři. Teď jdeme točitými dveřmi obchodního domu, za zády hraje muzika. Ty dveře mám rád. Někdy je projdu víckrát, třeba dvakrát za sebou a máma potom hubuje.

Strašně se změnila.

Od té doby, co Eliška umřela, se s tátou hádá. Vlastně on se hádá s ní. Hádají se oba. Kvůli všemu. Kvůli penězům, tátovým ženským, Elišce, kvůli tomu, že máma utrácí, že táta chodí pozdě domů, nebo někdy nepříjde vůbec.

Zrovna jako teď, nebyl doma už tři dny, přitom říkal, že zajdeme na Matějskou.

Venku prší. Táta právě volal, na kolotoče nepůjdeme, protože je hnusně. Tak to řekl. Ale na pouti je přece spousta věcí a různých atrakcí, u kterých déšť nevadí. Třeba ta strašidelná jeskyně. Minule mě tam kostra praštila hadrem po tváři. Máma křičela víc než já. Nebo autodrom! Mohli bychom spolu řídit auto. Tam přece mají střechu.

Sedím u okna a chce se mi brečet. Vždyť mi to slíbil. Nesl bych mu klidně deštník. Celou dobu! Nebo mu dal svoji pláštěnku.

Ten večer mi máma oznámila, že táta se už nevrátí. Pořád ještě pršelo. Po chodníku tekly proudy vody a třpytily se. Když jsem přivřel oči, vypadaly jako jedna velká řeka. Nevrátí.

„Nikdy?“

„Štěpánku, nikdy, prostě odešel.“

„A kam?“

„K jedné paní.“

„Paní?“

„Ano.“

Maminka šla do obývacího pokoje, padla do křesla a mlčela. Pak se na mě podívala a skousla rty. Klepala se jí brada.

Dotykáč mi samozřejmě nekoupila. Protože „nejsou peníze a táta posílá málo“. Každý druhý víkend k němu chodím na návštěvu. Bydlí v Dejvicích v malém bytě s přítelkyní Janou. Nemám ji moc rád. Vlastně docela i mám, jen se na mě občas divně dívá. Třeba když jdu do lednice dolít si zázvorovou limonádu. Přitom tam mají vždycky dvě. Schválně si nalévám málo, ale i to jí vadí. Nebo když dá na stůl něco, co mi náhodou chutná, a já si chci přidat. Usměje se, ale já vidím, že se pak zašklebí. A táta se dívá jinam, nevím, jestli schválně, nebo to prostě jen přehlíží.

Často říkají, že nemají peníze, že všechno strašně stojí. Jako máma.

Tátovi se zmenšilo břicho, nechal si narůst vousy a vlasy. Vzadu je má vystříhané, nahoře o dost delší. Nosí kostkované košile, vousy si natírá voskem a jezdí na kole. A taky doma pořád mele kávu. Tedy, když tam jsem.

Zítřejší jdu zase k němu, ale nechce se mi, Amálce je špatně. To je moje želva. Zdá se mi, že pořád spí.

Táta si pro mě přijel dopoledne na kole. Pod nosem měl pokroucený knír jako Franz Josef. Především o něm ůča mluvila. Šel jsem po chodníku vedle něho a trochu přešlo. Musel jet strašně pomalu. Někdy se odstrkoval. Na nohou měl nové boty a kalhoty vyhrnuté nad kotníky. Ty jeho kotníky vypadaly najednou jinak, než jsem je znal. Byly hnusnější.

„Tady zastavíme, koupíme Janičce něco v raw kavárně, pojď, Štěpo,“ seskočil z kola.

Až vyrostu, první, co udělám, bude, že se přejmenuju.

„Jeden mrkvový dort s chia semínky a rebarborou.“ Táta vytáhl peněženku a podal pánovi peníze. Prodavač vypadá stejně jako můj táta. Vousy má až po knoflík u košile a na sobě vestičku s bílým kapesníkem. Vzal krabičku a položil ji na pult.

„Ještě něco?“ zeptal se takovým zvláštním hlasem.

„Děkujeme,“ odvětil táta.

Celou cestu jsem přemýšlel, proč se říká „děkujeme“. Že chceme, nebo ne?

Jana uvařila dýňovou polévku s kokosovým mlékem a kuskus. Nesnědl jsem ani jedno, strašně to smrdělo.

Chtěl jsem se napít koly, jenže byla v lednici moc vysoko. Nevím, proč dává všechno tak nahoru. Čokolády, oplatky, prostě všechno. V koupelně taky. Nedosáhnou na blbou pastu.

Celý víkend jsme koukali na televizi. V neděli jsme zajeli do Ikey na masové kuličky. Dvě hodiny jsme chodili nahoru a dolů a pořád něco hledali. Jana si koupila svícínek a bílou utěrku INGBRITT, protože ta, co je doma, prý nesaje.

Když jsem přijel k mámě, Amálka už nežila. Umřela. Nemohla vytlačit vajíčko, povídal doktor. Máma byla možná ráda, vždycky říkala, že Amálka smrdí. Ale pravda to není. A že prý je to přítěž, když chce člověk někam odjet. Jako bychom někam jezdili...

Brečel jsem.

„Štěpo, táta neposlal peníze, tenhle víkend k němu nejdeš,“ křikla na mě ve čtvrtek. „Ať si to konečně uvědomí. Peníze na ženskou má, ale aby poslal synovi, to ne.“

Máma zapila nějaký prášek, chytla se za čelo a těžce dosedla na pohovku.

„Mami, kluci z devítky začali chodit o prázdninách do mekáče na brigádu. Taky budu, až budu starší, pomůžu ti,“ řekl jsem.

„Ani nevíš, co povídáš. Jsi můj nejhodnější Štěpa.“

Zapálila si cigaretu a kouř vydechla nad hlavu. Zamotal se do jejích vlasů. Krabičku s nápisem NEUROL schovala do kabelky a natáhla po mně ruce. Pak mě objala. Už nevoněla květy.

Odešel jsem do pokoje, od rána mě trápilo špinavé pyžamo. Nějak jsem se divně počůral, a ani o tom nevěděl. K ránu. Něco se mi zdálo. Ale bylo to takové hezké. Probudil jsem se a strašně se vyděsil. Ty kalhoty musím vyprat!

Otevřel jsem noční stolek a pyžamo z něj vyndal. V koupelně otočil kohoutkem. Báł jsem se. Panebože, ta divná věc nešla dolů.

„Co tam děláš, Štěpo?“ volala máma. „Zavři to, víš, kolik to stojí?“

Srdce se mi rozbušilo. Teď přijde a zastaví mi vodu. Poslední dobou to dělá, že prý nejsou peníze. Stojí za mnou a hubuje, i když mám v puse třeba pastu nebo namydlené ruce. Je z ní jiná máma.

Pyžamo neuschlo ani do večera, spal jsem jen tak. Schoval jsem ho do skříňky.

Ve škole byla od rána nuda, a ještě k tomu se na mě Klára přestala dívat. Úča vyprávěla o Kárlu fon Habsburkovi. Vždycky když řekne Kárl, pootevře pusku, zvedne bradu a trochu se narovná. Prsa jí pak vyjedou o něco výš. Ten sen byl asi o ní. Dvě kulatý prsa. Tohle se nesmí nikdo dozvědět.

Cestou domů jsem strašně zmokl. Rozlepily se mi boty a celé se promáčely. Už jednou mi je máma lepila. Hodil jsem tašku na zem, položil se na postel a otevřel si časopis:

Pohlavní dospělost želv, přečetl jsem.

Páření želv začíná brzy na jaře a ke konci léta. Samci samici obíhají, tlučou do ní krunýřem a koušou ji do nohou, v ojedinělých případech až do krve. Je to ale normální rituál, kdy samci dávají na jevo zájem. Samici tak připravují na akt páření. Na jednoho samce je potřeba mít alespoň dvě samice, aby jednu neutahal.

Tomu jsem nerozuměl.

Výhodou samic želv je to, že mají svoji spermabanku, v ní jsou schopny uchovat si sperma na oplodnění vajec až na několik let. Pokud chováme samici jeden rok bez samce, ale v předchozích letech byla společně se samcem, může snést oplodněná vejce.

Zadíval jsem se do prázdného terária, všechno tam bylo tak, jako kdyby Amálka žila. Želvy se dožívají vysokého věku. Proč to tedy Amálka zabalila? Můj děda se taky dožil vysokého věku. Je mu osmdesát tři. Maminka povídala, že ji měl pozdě. Asi se dlouho připravoval na akt páření.

Prý ji brával na ryby. Uměla všechno. Napichovat žížaly a napařovat housku. Někdy chytali i na třešně. Uměla dokonce nahazovat nejdál z celého svazu. To říkal děda. Dokázala přeplavat řeku na druhou stranu za dvě minuty. Když ale brali kapři, do vody nesměla, to by je vyplašila. Jenže od té chvíle, co se Eliška utopila, vodu nesnáší.

Maminka dnes vaří špagety. Máme je tak třikrát do týdne. S kečupem. Někdy, když už jich je moc, uvaří máma kolínka nebo makaróny, aby byla změna. Mámu mám rád, akorát teď pořád zhasíná. Jíme skoro potmě. Necháává svítit jen malou lampičku, že prý to stojí peníze. Pak mě pošle spát. To si chvilku prohlížím ten černobílý obrázek, co jsem našel ve škole. Je na něm zadek chlapa, ženské nohy a jedno prso. Druhé je pod vlasy. Podobné má Fridrichová, když se opře rukama o katedru, jsou jí vidět z výstřihu. On jakoby

stojí nad ní a dělají tamto. Zkoušel jsem s tím obrázkem hýbat doleva doprava a docela to vypadá, že jsou živí. No a u toho si hraju s pindourem. Teda jen trochu, bojím se, že budu nemocný, nebo že se mi s ním něco stane a budu muset k doktorovi a všichni se to dozví. Neměl bych to dělat.

Ležím v tmavém pokoji. Maminka sedí v obýváku a kouká na televizi. Zhasla. Kouří a pije čaj, co voní po rumových pralínekách. Vzpomínám na Kláru a je mi smutno.

Zavřel jsem oči a přemýšlel o našich. Vůbec nevím, jestli bych chtěl žít s tátou, nebo s mámou. Kdybych řekl, že s tátou, máma by se zlobila. Navíc bych si nemohl vzít, na co bych měl chuť, a musel jíst semínka a klíčky. Kolikrát jsem si říkal, že jim ty klíčky musí růst v břiše.

Jenže kdybych řekl, že chci být jenom s mámou, to by se zase zlobil táta. Kdyby byli spolu, bylo by to lepší. Vlastně úplně nejlepší. Třeba se zase do sebe zamilují, třeba se budou mít aspoň trochu rádi. Není to tak dávno, co se rozvedli. Byl jsem tam, čekal dole v bufetu. Máma si vzala k soudu sukni a trochu se vyparádila. Vlasy sepnula sponou, kterou jsem jí vyrobil v pracovních činnostech ze dřeva a korálků. Měl jsem strašnou radost, že si ji vzala. Od té doby ne.

Děšť už zase bubnuje do oken a máma vypnula televizi. Kéž bych zítra nemusel k tátovi. Kéž by on přijel k nám. Například.

Je teplo, chtěl bych si sundat bundu, ale táta přikázal, že to nestojí za to, protože jedeme už jen čtyři stanice. Sedí proti mně a kouká se z okna. Zase nemá ponožky. Boty na tkaničku, kostkované kalhoty a vousy až po druhý knoflík na vestě. Na vousech má drobek. Je pátek a my máme prázdniny.

„Tak kam bys chtěl, Štěpo?“ zeptal se mě.

„Já bych chtěl k moři.“

„Zbláznil ses? Kde bych na to vzal?“

„Jen na pár dnů,“ řekl jsem.

Táta se asi zlobí. Ale já bych chtěl vidět moře. Nikdy jsem tam nebyl. Nevím, jak chutná. Jako slaná tyčinka, jako sůl? Jednou jsem si moře zkoušel vyrobit v kuchyni. V hrnečku.

„Štěpo, nemohl by sis vymyslet něco tady? Tady u nás.“

„Tak pojedeme do Liberce, do akvaparku!“

Něco mě tak zvláště píchlo v krku, ale hezky, protože jsem si vzpomněl na jednu brožurku, byly tam tobogány.

„Neblázni, Štěpo, přece nepojedeme až do Liberce, tolik peněz nemáme.“

Cítil jsem, jak mi po břiše jede potůček potu, chtěl bych se svléct, ale táta zakázal. Tramvaj cukla. Díval se teď zase z okna, oči mu jezdily zleva doprava.

„Vezmu tě do technického muzea,“ podíval se na mě.

„Tati, tam jsme byli třikrát.“

„Zlobíš mě.“

„Ale vždyť už jsme tam byli.“

„Tak dobře, vymyslíme něco jinýho. Zajedeme do Ikey na masové kuličky, chceš? My si dáme s Janou něco trochu zdravějšího a bude to prima výlet.“

Zase do Ikey, pořád do Ikey. Dvě hodiny chodíme po šipkách, na nic nesmím sahat, nic si nesmím vzít a jediné, co dostanu, je modrý los, na kterém je napsáno ŠKUDLÍK. Kdyby se to aspoň dalo vyměnit za nějaké samolepky nebo gumu. Škudlíky ale nikdo nechce.

„Na co myslíš, Štěpo?“ zlobí se teď táta. „Slyšel jsi, co jsem ti říkal?“

„Ne.“

„Abys vyřídil po prázdninách mámě, že peníze pošlu, a jestli si myslí, že jí pomůže, když bude vyhrožovat ome-

zením styku, tak to teda ne. V tom případě to budu řešit jinak.“

Moc jsem mu nerozuměl, strašně jsem se chtěl svlíknout, popruhy od batohu mě tlačily do ramenou. A batoh hřál do zad. Ten drobek ve vousech měl pořád. Nevím, proč zrovna můj táta musí vypadat jako myslivec. Vždycky vypadal jako táta.

„Vzpamatuj se, Štěpo, posloucháš mě?“

„Je mi horko.“

„Už tam budeme, už budeme doma.“

„Dobře.“

„Poslouchals mě?“

„Poslouchal, tati, poslouchal.“ Chtělo se mi brečet.

„A ať si máma nemyslí, že se kvůli vám rozejdu s Janou. To teda fakt ne, to jí klidně vyříd. Já mám Janu rád.“

Ten drobeček teď spadl. Měl ho na rukávu. Pokroucený knír se mu pod nosem hýbal ze strany na stranu. Představil jsem si ho, že dělá to samé jako na tom obrázku, co mám pod polštářem. Stojí nad Janou a dělá s ní tamto.

„Tati, je mi špatně.“

„Co je?“

„Chce se mi blinkat.“

„Nemůžeš to vydržet?“

Táta vypadal najednou jinak. Rozmazaně. Začaly se mi potit ruce. Kousl jsem se do palce. Pálí to. Koušu si nehty a trápí mě to. Nechci to dělat, a přitom chci.

„Na, vezmi si bonbon, už je to lepší?“ vložil mi do dlaně hašlerku. „Tak pojď, dáme tašku domů a zajedeme s Janičkou do Ikey, potřebuje svíčku.“ Vstal a vzal mě za rukáv.

Celý týden jsme byli doma. Táta chodil do práce a Jana si mě nevšímala. Zdá se mi, že má větší prsa. Seděla u počítače nebo vařila. Mě k počítači nepustila, musel jsem si

malovat nebo se koukat na televizi. Když se táta vrátil, byla skoro tma. Chvíli se v chodbě objímali a něco si šeptali do ucha. Snědli jsme večeři, která mi nechutnala, a poslali mě spát. Někdy jsem si sedl v pyžamu tátovi na klín, jenom tak, před spaním. Jana se divně koukala, a nakonec odešla vedle. Táta mě k sobě přivinul a já zase ucítil vůni jeho rukou. Kéž by se vrátil.

Máma si musela zase půjčit. Říkala to tetě Saše do telefonu. To je její kamarádka. I když ne tak velká, protože občas maminka řekne, že se teta Saša ani neozve, a ať se jde teda bodnout. Půjčila si padesát tisíc v České spořitelně.

Ten den jsme měli špagety s masem a zmrzlinu. Máma si koupila nové boty a rtěnku. Mně koupila pero, protože mi chybělo. Na dotykáč nezbylo.

„Akorát jsem tak zaplatila dluh na nájmu, tramvajenku a obědy ve škole,“ zaklepala lýtky. „Už mi volali.“ Protáhla nohy, dvakrát s nimi zatřásla a dala je na stolek před křeslo.

Bylo ticho. Ani želva nebude. Maminka mlčela. Prosil jsem ji, kdyby byly peníze. Strašně bych chtěl vidět želví vajíčko. Někdy se kvůli tomu i modlím. Sepnu ruce k sobě a dívám se očima nahoru, tam by měl být Bůh. Prý všechno vidí. Říká se to. Máma si nalila do čaje rum a položila tváře do dlaní.

„Mami?“

„Copak?“

„Je ti něco?“

„Není, všechno dopadne dobře. Peníze budou, my nebudem.“

My nebudem, znělo mi v hlavě. Nebudem...

V pokoji je šero. Máma zavřela oči. Vypadá teď jako princezna. Nikdy ji nenechám ohnout se pro smítko. Nikdy.

Za chvíli bude úplná tma a teta Saša, mámina kamarádka z přízemí, bude vyvážet na chodník popelnici. Maminka podřimuje.

Za okny padá sníh. Maminka sedí na pohovce a pije čaj, který voní po pralínkách. Má šedé vlasy, ale to nemá ode mě, já ji nezlobím. Včera nadávala, že nemá na barvu. Že už je to strašně vidět.

Chodí a pořád mi vypíná vodu. Ještě nedávno jsme se koupali spolu, aby se ušetřilo, už to ale neděláme. Moc se mi nelíbí její prsa a já se taky stydím do naha. Teď se maminka myje sama hrníčkem. Má plecháček, kterým se polévá. A já musím také. Táta z něho pival čaj. Prý to bude ale jednou dobré, říkala. Nastupuje do nové práce, bude dělat v Bille za kasou, což je úplně nejlepší, protože budeme mít nálepky a plyšáky zadarmo.

Včera volal táta a řekl, že si mě teď nevezme. Jana je totiž v osmém měsíci těhotenství a má problémy. Musí ležet a nikdo ji nesmí rozrušovat. Povídal, že se otvírá, čemuž moc nerozumím. Možná se jí nějak rozestupuje břicho, nebo si ho roztahuje sama. A taky řekl, že půjdeme do technického muzea. Zase!

Máma je strašně nešťastná, chtěla zvýšit alimenty, ale táta se jen usmál, že bude mít rodinu a sám nemá.

Chodí pro mě k nám domů, stojí u výtahu a hádá se s mámou. Ona pak říká, že vypadá jako hastroš.

„Co je to vůbec za módu?“ ptá se zrovna. „Vousy až na prsa! Vypadá jak nimrod, ještě flintu na rameno, šašek!“

„Je hipster, mami.“

„Cože?“

„Hipster.“

„To snad není možný!“

Zase jsem si vzpomněl na jeho kotníky bez ponožek. Asi se zbláznil.

„Asi se zbláznil!“ spráskla ruce máma.

Napila se čaje a přilila do něj rum. Dává ho o Vánocích do cukroví. I když letos prý péct nebude. Všechno strašně stojí.

Máma byla večer asi opilá, dolila si pralinkového čaje a říkala docela smutně, že doufá, že to nebude holka. Pořád myslí na Elišku. A já na ni myslím taky. Počítám, kolik by jí bylo, představuju si, jak by vypadala. Jak bychom si spolu hráli, kdyby nebylo to poslední babí léto.

K dědovi chodím každou středu po škole. Sedí v kuchyni pod oknem a nohy si podloží židlí. Naposledy mu lezl palec z ponožky.

Já píšu úkoly a on mi udělá kávu. Mamince to říkat nemám, hubovala by. Jsou věci, které se mámám neříkají.

Už dvě hodiny sněží. Dívám se na dědovu tvář, nevšímá si mě, luští křížovku. Má na nose žilky. Ruce teď položil na ubrus a podíval se na mě. „Salonní intelektuál na sedm, Štěpo.“

„Nevím,“ pokrčil jsem rameny. Občas se mě takhle zeptá a já nikdy nevím. Ptával se babičky, jenže ona už tu není. Asi sbírala smítko, ohnula se a...

Podíval jsem se pod stůl, seskočil a všechno posbíral.

„Co děláš, Štěpo?“ vyhrkl.

Nevím, dělá se to samo. Bojím se, že všichni kolem mě umřou. Jako Eliška.

„Pocem,“ natáhl po mně ruku, „na.“ Na stůl položil padesát korun a pohladil mě po vlasech.

„Chtěl bych něco vědět,“ řekl jsem.

„Copak?“ zvedl oči.

„Co je to babí?“

„Myslíš babí léto?“

„Proč je babí?“

Děda odložil tužku a nasunul velké nohy do papučí.

„Můžou za to babileťáci,“ zašeptal docela tajemně.

„Kdo?“

„Babileťáci, malinký pavoučci. Spřádají pavučinky a ony pak vypadají jako babské vlasy.“

„Babileťáci?“

„Tak tak, a ty pavučinky, Štěpo, ty používají k lítání.“

„Takže babileťák je něco jako spajdrmen?“

„Ale hovno!“ Děda zakroutil hlavou. Pak se podrbal na nose. „Vlastně možná trochu. Babileťák skočí a nechá se unášet vzduchem. Letí třeba kilometry.“

„A proč je těch pavučin tolik?“

„Protože to pořád zkouší, pořád spřádají. Dělají to celý rok. To díky rose si myslíme, že jen na konci léta. Babí léto je vlastně pořád.“

Děda se podíval někam za mě. Neříkal nic.

„Měl bys jít,“ zavřel oči.

Cestou domů jsem přemýšlel, co zase máma vymyslí, aby se ušetřilo. Domů se mi ani moc nechce. Vlastně vůbec. Kdybych nepřišel, všechno by bylo jednodušší. Máma by ušetřila, táta by se mnou už nemusel chodit do Technického muzea a Janě by se ulevilo. Bylo mi najednou smutno. Slzy jsou slané a teplé. Jako moře. Jednou tam s mámou prý pojedeme. Nebo poletíme. Jako babileťáci...

Sníh křupe pod nohou. Pár stop vede k našim dveřím. Lidské, i ty havraní. Otevřel jsem. Máma seděla na pohovce, byla zabalená v dece a mračila se. Vypadala legračně.

„Kdes byl?!“ zakřičela.

„U dědy.“

„Měl jsi přijít v pět.“

„Já jsem...“

„Pojď sem, co je, proč brečíš?“

„Já, já,“ víc mi nešlo říct.

„Co je?“

„Máš mě ráda?“

Máma hodila deku na zem.

„Štěpo, Štěpánku, co to povídáš?“ natáhla po mně ruce.

Byly z ní cítit rumové pralinky.

„Poletíme k moři?“

„Poletíme. Všechno bude jednou lepší,“ šeptala mi za krk. Tiskla mě ještě víc.

Dnes jsem zůstal s Klárou v šatně. Stála naproti mně a oblékala si svetr. Už jí rostou prsa, ale jen trochu. Procházková, ta už prsa má. Klára si hodila copánky dozadu a povytáhla džíny. Dneska mi jí bylo líto, když kluci házeli svačinou. Přistála jí na hlavě. Jarda se smál. Ona ale nikomu nevynadá, jen se otočí a mlčí. A to já mám pak v té chvíli chuť přijít za ní a tak jako ji obejmout. Třeba jenom dát ruku na rameno.

„Šla bys na tříšť?“ vypadlo ze mě. Strašně mě zapálilo v krku, ale polknout nešlo.

„Tříšť?“ odpověděla skoro neslyšitelně. „Musím na klavír.“

„Na chvílku.“

Koukala na mě, jako bych byl někdo jiný. Třeba Jarda Konvička. Protože ten holky balí jako pán.

„Nevím,“ pokrčila ramena, „tříšť v prosinci?“

„Aha, no tak donut.“

„Mám klavír.“

„Tak si ho vezmeš s sebou.“

„Když já nevím,“ sehnula se a zavázala botu.

„Támhle naproti.“

Klára se otočila za mojí rukou a podržela se na nose. Má nejhezčí nos ze všech.

„Tak jo.“

Před školou se koulovalo. Jarda seděl na zábradlí, hrál hru na mobilu a popotahoval. Zvedl oči a docela hnusně se zasmál. Pak seskočil. „Kemo, jdeš do Alzy na hry?“ křikl směrem k nám.

„Nope!“ zavolal jsem a podíval se na Kláru. Usmála se.

„Hustěěě, na pána!“ někdo pronesl.

Znovu se na mě usmála. V břicho mě zalechtalo.

Cukrárna zavoněla vanilkou.

„Dva donuty s růžovou polevou,“ poručil jsem.

„Do jednoho sáčku?“ naklonila se prodavačka. Vypadala trochu jako teta Saša, která se stará o popelnice.

Mrkl jsem na Kláru, zčervenaly jí tváře.

„Ano,“ odpověděl jsem za oba.

Přešli jsme dvě ulice. Klára jedla rychleji než já. Donut okusovala kolem dokola, až jí zbylo docela malé kolečko. Podívala se na mě, jako by zrovna tušila, co chci říct.

„Máš ráda želvy?“

„Nevím,“ polkla.

„Ukážu ti jednu.“

„Musím na klavír.“

„Kdy ho máš?“

„Za chvíli,“ podívala se na displej telefonu.

„Na chvíličku,“ zaprosil jsem.

Klára už mlčela, jenom krátce kývla a strčila zbytek donutu do pusy. Na nose jí zůstala poleva.

Chovatelské potřeby jsou přes ulici doleva. Vešli jsme dovnitř. V nose zapálilo. Klára se ušklíbla a zakašlala. Hned u vchodu, naproti papouškům, byla ONA. Krásná a same-

tová. Měl jsem pocit, že na mě zase kouká. Jako vždycky. Dívá se na mě dvěma korálky a pomalu dýchá. Chodívám sem každý den.

„To je nádhera,“ podíval jsem se na Kláru. Dívala se teď úplně stejně jako ta želva a pomalu dýchala. Asi je miluju. Obě. Na nose měla pořád růžovou polevu a copánek za uchem.

„Nejkrásnější.“

„Možná bude mít vajíčka. Viděla jsi někdy želví vajíčko?“

„To by musela mít manžela,“ špitla.

„Ba ne, výhodou samic želv je to, že mají svoji sperma-banku, v ní jsou schopny uchovat si sperma na oplodnění vajec až na několik let. Pokud chováme samici jeden rok bez samce, ale v předchozích letech byla společně se samcem, může snést oplodněná vejce.“

Klára se na mě koukala, jako by mi ani trochu nerozuměla.

„Oplodněná vejce?“ usmála se do dlaně.

Musí přece vědět, co je to sex. Navíc jsme o tom mluvili ve škole.

„Musím na klavír,“ zopakovala.

„Půjdem zase zítra?“

Souhlasila.

Asi ji miluju.

Dneska je Štědrý den. Maminka z Billy přinesla bramborový salát Clever a smažené rybí prsty. Strašně jsem se těšil na dárky. Měl jsem jen jediné přání: Testudo hermanni. Jenže želvu jsem nedostal. V noci jsem brečel. Mámě jsem dal, co si přála, punčocháče tělové barvy velikosti čtyřicet a malou niveu. Tak proč ona mně ne?

Táta si mě odvedl na Štěpána. Přijel na kole, v holínkách a kabátu s kožešinovým límcem. Vousy měl ještě delší

a pod bradou kostkovanou šálu. Když jsem se ho zeptal, jak u něho budu dlouho, odpověděl, že dva dny. Podrbal se pod nosem, oblékl rukavice, nasedl na kolo a zase se odstrkoval.

Jana měla břicho tak velké, že jsem tomu nemohl uvěřit. Vypadala jako obluda. Velká bílá velryba se dvěma mega melouny místo prsou. Táta jí mačká šťávu z pomerančů a masíruje jí krk. Často. Nedá se na to dívat.

Táta chodí doma v nátělníku a vaří si stále tu svoji kávu. Na levém prsu má svoje úplně první tetování, a prý ne poslední. „Je to hipster,“ prohlásila Jana a pohladila ho po tváři. Je mi z nich zle. Z obou.

Samozřejmě jsem dostal nejhorší dárek, jaký jsem dostat mohl. Kostkované kalhoty. Jana spráskla ruce, jako kdyby se chtěla modlit, a zvolala: „Ty jsou krásný, ty ti budou slušet, Štěpo.“

To určitě, nevěřím jí ani slovo. Zase schovala všechny dobroty na linku, kam nedosáhnou. Kolu mi zakázala, že ji má na nevolnost, šampony uklidila a místo nich dala na vanu ten kopřivový od Vietnamců. Mně to ale nevadí, máma se s ním taky myje.

K večeři bylo tofu s fazolovými lusky a sýrovým dipem. Málem jsem se pozvracel. Jana říkala, že teda nejsem moc vychovanej, když se nad tím ušklíbám, prý se s tím dělala hodinu. Donutila mě si vzít kostkované kalhoty a jít s nimi na procházku. Šli jsme strašně pomalu, táta se zas odstrkoval na kole. Vypadá to, jako kdyby na něm nikdy nejezdil. „Má ho na parádu,“ řekla nedávno máma. Sluníčko svítilo do zad a na chodníku roztával poslední sníh. Zastavili jsme se v kavárně ve Vršovcích. Nějaký vousáč podobný tátovi nám udělal domácí limonádu s celerem a chia semínky. Na nose měl cvikr. Drží na nose sám, říkal mi to děda. Jana povídala, že ji bolí záda, táta jí vzal plátěnou tašku přes